

PRIOPĆENJE ZA MEDIJE

PRORAČUNSKA TRANSPARENTNOST ŽUPANIJA, GRADOVA I OPĆINA: STUDENI 2018. – OŽUJAK 2019.

Zagreb, 3. srpnja 2019. – Institut za javne financije predstavio je rezultate novog ciklusa istraživanja transparentnosti proračuna svih hrvatskih županija, gradova i općina.

Prosječna proračunska transparentnost svih 576 lokalnih jedinica – izražena brojem proračunskih dokumenata objavljenih na njihovim službenim mrežnim stranicama – je 3,9 od mogućih 5. Svake se godine objavljuje sve više proračunskih dokumenata, pa ovogodišnji prosjek županija iznosi 4,9, gradova 4,3, a općina 3,8. Međutim, usprkos vrlo dobrim prosjecima i ohrabrujućim trendovima, još uvijek se samo sve županije u potpunosti pridržavaju zakona. Dosta je gradova i još više općina koje ne objavljuju čak ni one zakonom obvezne dokumente, a još je veći broj gradova i općina (čak i tri županije), koji ne slijede preporuke Ministarstva financija. Premda sama objava proračunskih dokumenata ne znači apsolutnu transparentnost, mora je se i propisivati i poticati kao inicijativu ka višim razinama transparentnosti, neophodnim za participaciju građana. Sve dok proračunska transparentnost ne bude zakonski adekvatno regulirana i dok nadležna ministarstva ne budu provodila primjerene kontrole, građani će uglavnom ovisiti o dobroj volji lokalnih vlasti, koje – kao što se vidi iz dosad postignutih poboljšanja – uistinu ima u brojnim lokalnim jedinicama.

Priznanje Instituta za objavljenih pet traženih proračunskih dokumenata ove je godine dobilo 17 županija, 65 gradova i 187 općina.

U odnosu na prethodni ciklus istraživanja iz 2018., transparentnost se najviše poboljšala, s nule na peticu, u općinama Gornji Mihaljevec, Preko i Stankovci, a najviše se pogoršala (s petice na jedinicu) u općinama Vela Luka i Ferdinandovac. Kod županija i gradova nema tako velikih oscilacija.

Valja pohvaliti lokalne jedinice koje su u svim dosadašnjim ciklusima objavile svih pet traženih dokumenata – četiri županije: Krapinsko-zagorska, Šibensko-kninska, Varaždinska i Zadarska, te osam gradova: Buzet, Osijek, Pazin, Pula, Rijeka, Slavonski Brod, Vodice i Zagreb. Nažalost, među njima nema ni jedne općine. Nažalost, valja spomenuti i sedam općina koje u svih ovih pet ciklusa nisu objavile ni jedan jedini dokument: Gorjani, Pojezerje, Prgomet, Proložac, Punitovci, Sućuraj i Zrinski Topolovac.

Također valja istaknuti najtransparentnije lokalne jedinice s manje od tisuću stanovnika (Civljane, Dekanovec, Funtana, Grožnjan, Kamanje, Lovas, Lovinac, Primorski Dolac, Promina, Ribnik, Stara Gradiška i Tkon), te gradove s prihodom nižim od 2.600 kn po stanovniku (Duga Resa i Oroszlavlje), kao i općine s prihodom nižim od 2.300 kn po stanovniku (Bedekovčina, Jakovlje, Mače, Maruševac, Pribislavec, Sibinj, Strahoninec, Sveti Ilija, Sveti Juraj na Bregu, Trnovec Bartolovečki, Tuhelj i Vidovec).

Transparentni proračuni omogućuju građanima da dobiju potpune, točne, pravovremene i razumljive informacije o proračunu. Građani se na taj način mogu informirati i utjecati na što učinkovitije prikupljanje javnih sredstava i ponudu javnih dobara i usluga, povećanje odgovornosti vlasti te smanjenje mogućnosti za korupciju.

Transparentnost je mjerena brojem objavljenih ključnih proračunskih dokumenata na službenim mrežnim stranicama lokalnih jedinica u razdoblju studeni 2018. – ožujak 2019., a to su: godišnje izvršenje proračuna za 2017.; polugodišnje izvršenje proračuna za 2018.; prijedlog proračuna za 2019.; izglasani proračun za 2019. i proračun za građane za 2019. Budući da se promatra dostupnost pet proračunskih dokumenata, razina transparentnosti može se kretati od 0 do 5. U obzir su uzeti samo dokumenti koji su bili dostupni u navedenom razdoblju i to na dan pretraživanja mrežne stranice, ali ne i naknadno objavljeni dokumenti.

Ravnateljica Instituta Katarina Ott naglasila je kako se nada *“da će nadležna ministarstva napokon početi adekvatnije regulirati i kontrolirati lokalne jedinice, da će se lokalne jedinice koje zasad zastaju ugledati u one koje su već u tome daleko odmakle, a i da će građani, udruge, mediji, sindikati, političke stranke i političari konačno početi koristiti brojne, već postojeće oblike proračunske transparentnosti i konstruktivno se uključivati u proračunske procese.”*

Kako bi dobiveni rezultati bili dostupniji i pregledniji građanima, na mrežnim stranicama Instituta za javne financije objavljena je **interaktivna karta** s podacima o svim županijama, gradovima i općinama. Istraživanje je provedeno u sklopu projekta **"Razumijevanje, praćenje i analiziranje transparentnosti proračuna lokalnih jedinica: Primjer Hrvatske i Slovenije – Indeks otvorenosti lokalnih proračuna"** kojeg financira Hrvatska zaklada za znanost.

Ovom prilikom, Ministarstvo financija je upoznao javnost sa svojim iskorakom prema fiskalnoj transparentnosti, odnosno s platformom otvorenih fiskalnih podataka osmišljenom u suradnji s Institutom za javne financije, Globalnom inicijativom za fiskalnu transparentnost i mrežom Open Knowledge International.

Osoba za kontakt: Mihaela Bronić (E: mihaela@ijf.hr, ured@ijf.hr ili T: 01/4886-444).

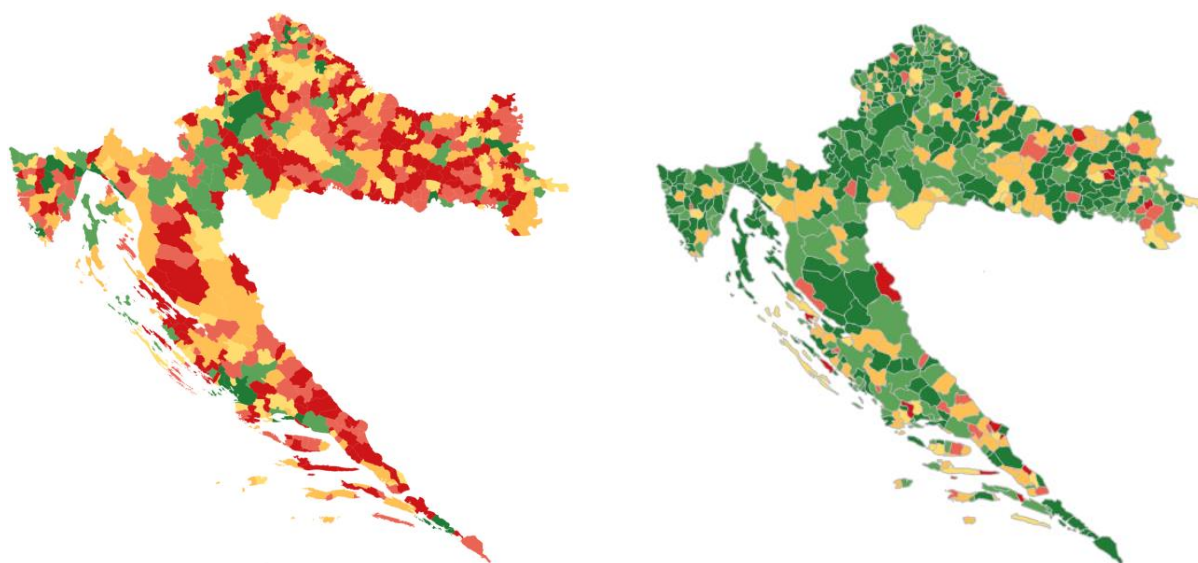
* * *

INSTITUT ZA JAVNE FINACIJE

Institut za javne financije, osnovan 1970., javni je znanstveni institut koji se bavi ekonomikom javnog sektora. Prepoznat je kao nezavisna i stručna institucija čiji su redoviti suradnici, konzultanti i gosti stručnjaci iz Europske komisije, MMF-a i Svjetske banke. Znanstvenici Instituta su članovi brojnih povjerenstava, radnih i savjetodavnih tijela Vlade, Sabora i ministarstava RH, te aktivni sudionici međunarodnih inicijativa i organizacija. Institut uz stručne i znanstveni časopis *Public Sector Economics* objavljuje **newslettere** i **aktualne osvrte** koji – uz **vodiče za građane** – promiču transparentnost javnog sektora, odgovornost vlasti, proračunsku pismenost i participaciju građana, a široj javnosti omogućuju bolje razumijevanje ekonomike javnog sektora.

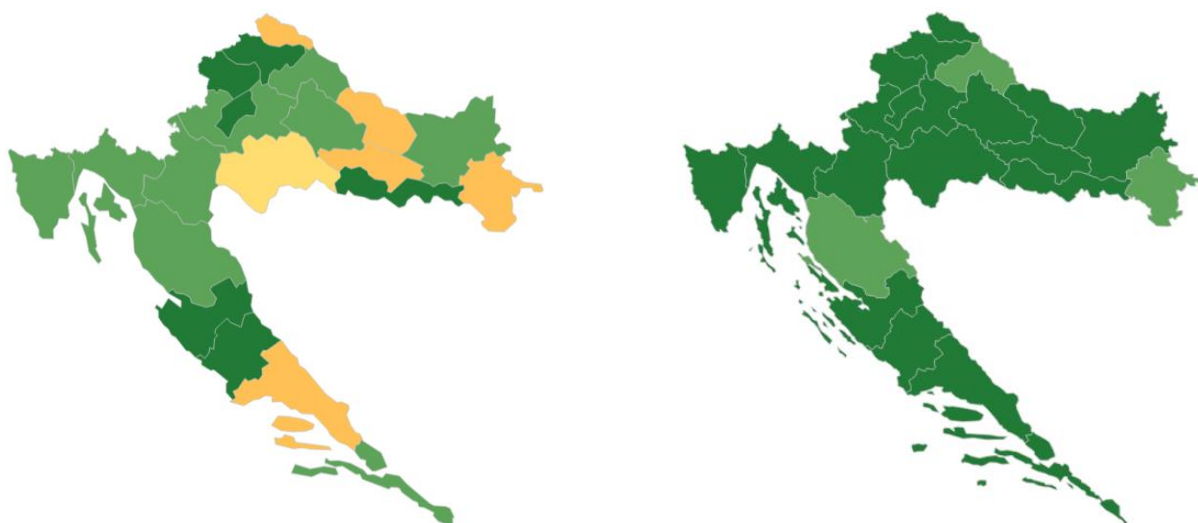
Neovisni inozemni znanstvenici vrlo su pozitivno ocijenili Institut u postupku reakreditacije, posebice kvalitetu i program razvoja ljudskih potencijala, znanstvenih istraživanja, broj i vrsnoću objavljenih radova i utjecaj na javni sektor. Institut je dobitnik brojnih međunarodnih i domaćih priznanja, uključujući i priznanje Europske komisije za odlučnost i predanost u poboljšanju politika Povelje i Kodeksa za istraživače.

Razina transparentnosti gradova i općina 2015. i 2019.

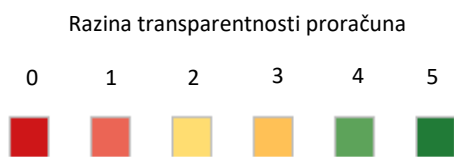

2015.

2019.

Razina transparentnosti županija 2015. i 2019.

Preuzimanje karata dostupno na: <http://www.ijf.hr/transparentnost/>